

28 Νοεμβρίου 1991

[ΠΙΚΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Δ/στές]

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ,

Εφεσείουσα-Ενάγουσα,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕ-
ΛΕΑ,

Εφεσίβλητου-Εναγομένου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8054).

-
- 5 Αποζημιώσεις — Εργατικό ατύχημα — Εργάτρια υπέστη κλειστή
κρανιοεγκεφαλική κάκωση, κάταγμα του δεξιού λιθοειδούς με
βλάβη του αριστερού τριδύμου, τραυματισμό πίσω από το αριστε-
ρό αυτί μήκους 8 εκ., με αποτέλεσμα παράλυση του αριστερού
απαγωγού, επηρεασμό της ακοής και υπαισθησίας του προσώπου
αριστερά και παράλυση του προσωπικού νεύρου — Δύο μήνες
στο νοσοκομείο — Σοβαρό μεταδιασειστικό σύνδρομο — Μόνιμη
μείωση της ακοής αριστερά κατά το ήμισυ — ΛΚ 5.000 γενικές
αποζημιώσεις αυξήθηκε από το Εφετείο στις ΛΚ 8.000.
- 10 Αποζημιώσεις — Τόκος σύμφωνα με το άρθρο 58Α του περί Αστικών
Αδικημάτων Νόμου, Κεφ. 148 — Ειδικές αποζημιώσεις — Πρέπει
να επιδικάζεται τόκος και πάνω σ'αυτές.

15 Η εφεσείουσα, που ήταν εργάτρια στο Τμήμα Αρχαιοτήτων,
τραυματίστηκε σοβαρά όταν κτυπήθηκε από μεγάλες πέτρες τοί-
χου που κατέρρευσε. Η εφεσίβλητη αποδέχθηκε πλήρη ευθύνη για
το ατύχημα. Οι ειδικές ζημιές συμφωνήθηκαν σε ΛΚ 2.760.

20 Από το ατύχημα η εφεσείουσα υπέστη κλειστή κρανιοεγκεφαλι-
κή κάκωση, κάταγμα του δεξιού λιθοειδούς με βλάβη του αριστε-
ρού τριδύμου, τραυματισμό πίσω από το αριστερό αυτί μήκους 8
εκ., με αποτέλεσμα την παράλυση του αριστερού απαγωγού, επηρε-
ασμό της ακοής και υπαισθησία του προσώπου αριστερά και πα-
ράλυση του προσωπικού νεύρου. Παρέμεινε στο Νοσοκομείο
Πάφου για δύο μήνες. Μετά την απόλυσή της ανέπτυξε σοβαρό με-
ταδιασειστικό σύνδρομο και κατάσταση άγχους με υστερικές και
25 νευρωτικές προσμειξεις. Είχε πολύ βραδεία ανάρρωση. Παρέμεινε
μόνιμη μείωση της ακοής αριστερά κατά το ήμισυ.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο επιδίκασε ΛΚ 5.000 γενικές αποζη-
μιώσεις με τόκο 6% από την ημερομηνία επίδοσης του κλητηρίου
εντάλματος μέχρι την απόφαση, ΛΚ2.760 ειδικές αποζημιώσεις

χωρίς τόκο και δεν επιδίκασε οποιοδήποτε ξεχωριστό ποσό για απώλεια μελλοντικών απολαβών ή για μείωση της ικανότητάς της για εργασία.

Αποφασίσθηκε ότι

(α) Το επιδικασθέν ποσό των ΛΚ 5.000 σαν γενικές αποζημιώσεις ήταν έκδηλα ανεπαρκές και αυξήθηκε σε ΛΚ8.000. 5

(β) Σύμφωνα με τις αρχές που επιξηγήθηκαν στην υπόθεση *Φοινικαρίδης ν. Γεωργίου* (σελ. 475 του παρόντος τόμου) έπρεπε να είχε επιδικασθεί τόκος για το ήμισυ της περιόδου από την ημερομηνία του ατυχήματος μέχρι αυτή της πρωτόδικης απόφασης. Δεν συνέτρεχε όμως λόγος για επέμβαση στον τρόπο επιδίκασης τόκου για τις γενικές αποζημιώσεις. 10

(γ) Το εύρημα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η πιθανότητα για μελλοντική απώλεια εισοδημάτων ήταν απομακρυσμένη και, κατά συνέπεια, δεν μπορούσε να δοθεί ξεχωριστό ποσό για τέτοια απώλεια, ήταν δικαιολογημένο. 15

Η έφεση έγινε αποδεκτή με έξοδα. Το ποσό των γενικών αποζημιώσεων αυξήθηκε από ΛΚ5.000 σε ΛΚ8.000. Επιδικάστηκε επιπλέον τόκος 6% πάνω στο ποσό των ΛΚ2.760 για το μισό της περιόδου από την 26.6.81 μέχρι την ημερομηνία της πρωτόδικης απόφασης. 20

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Phinikarides v. Georghiou and Another (1991) 1 C.L.R.475. 25

Paraskevaides (Overseas) Ltd. v. Christofis (1982) 1 C.L.R. 789.

Polycarrou v. Adamou (1988) 1 C.L.R. 727.

Fysco Constructing Co. Ltd. v. Georghiou (1991) 1 C.L.R.1014.

Έφεση.

Έφεση από την ενάγουσα κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου (Κρονίδης, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 30 Νοεμβρίου, 1989 (Αρ. Αγωγής 1665/84) με την οποία ο εναγόμενος καταδικάστηκε να πληρώσει στην ενάγουσα το ποσό των £7.760.- σαν αποζημιώσεις για τα τραύματα που υπέστη κατά την διάρκεια της εργασίας της ως εργάτρια στο Τμήμα Αρχαιοτήτων. 30
35

Ε. Βραχίμη (κα), για την εφεσείουσα.

Χρ. Ιωαννίδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον εφεσιβλήτο.

5 ΠΙΚΗΣ, Δ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής κ. Κωνσταντινίδης.

10 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Την 26 Νοεμβρίου 1981, κατά τη διάρκεια της εργασίας της ως εργάτρια στο Τμήμα Αρχαιοτήτων, η εφεσείουσα τραυματίστηκε σοβαρά όταν κτυπήθηκε από τις μεγάλες πέτρες τοίχου που κατέρρευσε. Η Δημοκρατία αποδέχτηκε πλήρη ευθύνη για το ατύχημα. Οι ειδικές ζημιές της εφεσείουσας συμφωνήθηκε ότι ανέρχονταν σε £2.760 και παρέμεινε για εκδίκαση το ζήτημα των γενικών αποζημιώσεων.

15 Η έφεση στρέφεται κατά της πρωτόδικης απόφασης με την οποία επιδικάστηκαν £5.000 ως γενικές αποζημιώσεις. Η εφεσείουσα υποστηρίζει πως το ποσό αυτό είναι έκδηλα χαμηλό και πως, εν πάση περιπτώσει, edικαιούτο να αποζημιωθεί και για απώλεια μελλοντικών απολαβών ή για μείωση της ικανότητας της για εργασία. Εφεσιβάλλεται
20 ακόμα το μέρος της απόφασης ως προς τον τόκο που επιδικάστηκε. Εισηγείται η δικηγόρος της εφεσείουσας πως ο τόκος πάνω στο ποσό των γενικών αποζημιώσεων θα έπρεπε να αρχίζει, όχι από την ημερομηνία της επίδοσης του κλητηρίου εντάλματος όπως ορίστηκε με την πρωτόδικη απόφαση αλλά από προγενέστερο χρονικό σημείο και
25 πως θα έπρεπε να είχε επιδικαστεί τόκος και σε σχέση με τις ειδικές αποζημιώσεις για το μισό της περιόδου από την ημέρα του ατυχήματος μέχρι την έκδοση της απόφασης.

30 Ο δικηγόρος των εφεσιβλήτων ορθά δέχτηκε πως με βάση τις αρχές που εξηγήθηκαν στην υπόθεση *Μιχαήλ Φοινικαρίδης ν. Γεώργιος Λάμπρου Γεωργίου και άλλη* (1991) 1 Α.Α.Δ.475 θα έπρεπε να επιδικαστεί τόκος πάνω στο ποσό των ειδικών αποζημιώσεων όπως είναι η θέση
35 της εφεσείουσας.

Το ποσό των £2.760 αντιπροσωπεύει, με την εξαίρεση πολύ μικρού μέρους του, απώλεια απολαβών από την ημερομηνία του ατυχήματος ως τη δίκη. Δεν υπάρχει ο,τιδήποτε που να διαχωρίζει την παρούσα υπόθεση από τις συνηθισμένες του είδους και πράγματι το ορθό είναι να επιδικαστεί τόκος προς 6% ετησίως για το μισό της περιόδου από την ημέρα του δυστυχήματος ως την ημέρα της έκδοσης της πρωτόδικης απόφασης. Δεν συντρέχει όμως οποιοσδήποτε λόγος για παρέμβαση ως προς τον τόκο που επιδικάστηκε σε σχέση με τις γενικές αποζημιώσεις. Το πρωτόδικο Δικαστήριο άσκησε ορθά τη διακριτική του εξουσία σε σχέση με το θέμα αυτό. 5 10

Τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ως προς τις κακώσεις που υπέστη η εφεσείουσα και τις επιπτώσεις από αυτές, δεν αμφισβητούνται. Παραθέτουμε το σχετικό απόσπασμα από την απόφαση. 15

"Από την όλη ιατρική μαρτυρία που βρίσκεται ενώπιό μου, όπως επίσης και την ένορκη μαρτυρία της ίδιας της Ενάγουσας, ευρίσκω ότι η τελευταία συνεπεία του δυστυχήματος υπέστη κλειστή κρανιοεγκεφαλική κάκωση, κάταγμα του δεξιού λιθοειδούς με βλάβη του αριστερού τριδύμου, τραυματισμό όπισθεν του αριστερού αυτιού μήκους 8 εκατοστών. Αποτέλεσμα των πιο πάνω τραυμάτων ήταν παράλυση του αριστερού απαγωγού, επηρεασμό της ακοής αριστερά, υπαισθησία του προσώπου αριστερά και παράλυση του προσωπικού νεύρου. Η Ενάγουσα μετά τον τραυματισμό της μετέφερθη στο Νοσοκομείο Πάφου αναίσθητη αντιδρώντας μόνο σε σοβαρό πόνο, με αιμορραγία στο αριστερό αυτί και πάρεση του 6ου και 7ου κρανιακού νεύρου. 20 25 30

Η Ενάγουσα παρέμεινε επί δυο μήνες σαν εσωτερική ασθενής στο Νοσοκομείο Πάφου. Μετά την απόλυση της παρακολουθείτο για μεγάλο χρονικό διάστημα από νευρολόγους. Ανέπτυξε σοβαρό μεταδεδαιασιστικό σύνδρομο το οποίο την ταλαιπώρησε για πολύ χρόνο μέχρι και σήμερα. Η ταλαιπωρία αυτή συνέτεινε στην ανάπτυξη αγχώδους κατάστασης με υστερικές και νευρωτικές προσμίξεις. Για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα μέχρι σήμερα υπέφερε περιοδικά από πονοκεφάλους 35

5 και ζαλάδες οι οποίες επετείνοντο με την έκθεση της στον ήλιο. Η Ενάγουσα είχε πολύ βραδεία ανάρρωση. Ένεκα του κατάγματος τού δεξιού λιθοειδούς με βλάβη του αριστερού τριδύμου και ακουστικού νεύρου παρέμεινε στην Ενάγουσα σαν μόνιμη κατάσταση μείωση της ακοής του αριστερού αυτιού κατά το ήμισυ του κανονικού."

10 Ο δικηγόρος του εφεσιβλήτου συμφώνησε πως η σοβαρότητα του τραυματισμού της εφεσείουσας πραγματικά δικαιολογούσε την επιδίκαση κάπως μεγαλύτερου ποσού ως γενικές αποζημιώσεις για πόνο ταλαιπωρία και απώλεια των απολαύσεων της ζωής. Δεν χρειάζεται να επεκταθούμε στις καλά θεμελιωμένες αρχές που διέπουν την επιδίκαση γενικών αποζημιώσεων. (Βλ. *Paraskevaides (Overseas) Ltd., v. Christofis* (1982) 1 CLR 789, *Polycarpou v. Adamou* (1988) 1 CLR 727). Κρίνουμε πως το ποσό των £5.000 που επιδικάστηκε ήταν έκδηλα ανεπαρκές και πως το ποσό των £8.000 θα ήταν δίκαιο και εύλογο. (Βλ. συναφώς *Fysco Constructing Co Ltd v. Χριστάκη Γεωργίου*, (1991) 1 Α.Α.Δ. 1014 και *Φοινικαρίδης* (ανωτέρω).

25 Το τελευταίο από τα θέματα που εγέρθηκαν αναφέρονται στον ισχυρισμό για απώλεια των μελλοντικών απολαβών ή για μείωση της ικανότητας της εφεσείουσας να εργάζεται. Το πρωτόδικο Δικαστήριο δε δέχτηκε ότι τα τραύματα που υπέστη η εφεσείουσα και η κατάσταση της υγείας της όπως την περιέγραψε, δικαιολογούσαν τέτοιο ισχυρισμό. Σύμφωνα με την απόφαση του η πιθανότητα για μελλοντική απώλεια εισοδημάτων ήταν απομακρυσμένη. Δεν έχουμε ικανοποιηθεί ότι συντρέχουν λόγοι για 30 διαφορετική προσέγγιση. Δεν υπάρχουν τα δεδομένα που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν την επιδίκαση έστω κάποιου συμβατικού ποσού ξεχωριστού από εκείνο που επιδικάζεται ως γενική αποζημίωση.

35 Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση πετυχαίνει. Η πρωτόδικη απόφαση παραμερίζεται και εκδίδεται απόφαση υπέρ της εφεσείουσας για £10.760 με τόκο προς 6% ετη-

σίως ως εξής: Πάνω στο ποσό των £8.000 από της 4.10.84 που ήταν η ημερομηνία επίδοσης του κλητηρίου εντάλματος μέχρι την ημερομηνία της πρωτόδικης απόφασης. Πάνω στο ποσό των £2.760 για το μισό της περιόδου από την 26 Ιουνίου 1981 που έγινε το ατύχημα μέχρι την ημερομηνία της πρωτόδικης απόφασης.

5

Τα έξοδα της έφεσης επιδικάζονται υπέρ της εφεσείουσας και εναντίον του εφεσιβλήτου.

Η έφεση επιτρέπεται με έξοδα.